

Laidiens: 24.02.2009., Nr. 30

Ministru kabineta noteikumi Nr.157

Rīgā 2009.gada 17.februārī (prot. Nr.13 27.§)

Noteikumi par siltumnīcefekta gāzu emisijas vienību inventarizācijas nacionālo sistēmu

*Izdoti saskaņā ar likuma “Par Latvijas Republikas dalību
Kioto protokola elastīgajos mehānismos” 6.panta trešo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā tiek izveidota un uzturēta siltumnīcefekta gāzu emisijas vienību inventarizācijas nacionālā sistēma (turpmāk – inventarizācijas nacionālā sistēma);

1.2. inventarizācijas kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles procedūras un darbības;

1.3. ziņošanas kārtību saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (turpmāk – konvencija) un Kioto protokola prasībām, tai skaitā ziņojuma sagatavošanas, izvērtēšanas, apstiprināšanas un nosūtīšanas kārtību.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. darbību dati – dati par darbībām, kas rada emisijas vai oglekļa dioksīda piesaisti noteiktā laikposmā (piemēram, no energoresursu izmantošanas, saražotā tērauda daudzuma, izmantotā bitumena daudzuma, zemes platībām, kūtsmēsļu apsaimniekošanas sistēmām, kaļķu un minerālmēsļu lietošanas, atkritumu radišanas);

2.2. emisijas faktors – lielums, kas nosaka emisijas vai oglekļa dioksīda piesaistes daudzumu uz vienu darbības vienību;

2.3. inventarizācija – darbību kopums, lai sagatavotu nacionālo inventarizācijas ziņojumu par antropogēnajām tiešajām un netiešajām siltumnīcefekta gāzu emisijām un oglekļa dioksīda piesaisti, kā arī apkopotu siltumnīcefekta gāzu emisiju un oglekļa dioksīda piesaistes datus kopējā standartizētā ziņošanas formātā atbilstoši konvencijas līgumslēdzēju pušu sesiju lēmumiem 18/CP.8 un 14/CP.11;

2.4. nacionālais inventarizācijas ziņojums – informācijas apkopojums par siltumnīcefekta gāzu emisiju un oglekļa

dioksīda piesaistes aprēķiniem, to neprecizitātēm, izmantotajiem emisiju faktoriem, pamatdatiem un pieņēmumiem, kā arī iesaistītajām institūcijām;

2.5. neprecizitāte (precizitāte) – zināšanu trūkums par mainīgā parametra patieso lielumu, ko var izteikt kā varbūtības īpatsvaru, kas savukārt raksturo parametra vērtības iespējamo diapazonu un varbūtību;

2.6. pamatavoti – inventarizācijas nacionālās sistēmas prioritārā kategorija, būtiskākie oglekļa dioksīda piesaistes un emisiju avoti (piemēram, oglekļa dioksīda piesaiste no meža zemēm, oglekļa dioksīda emisijas no dabasgāzes sadedzināšanas). Pamatavoti tiek izteikti ar emisiju un oglekļa dioksīda piesaistes absolūtajiem lielumiem, laika rindām vai neprecizitātēm.

II. Inventarizācijas nacionālā sistēma

3. Inventarizācijas nacionālo sistēmu veido šādas iesaistītās institūcijas:

3.1. atbildīgās ministrijas – Vides ministrija, Satiksmes ministrija, Zemkopības ministrija un Veselības ministrija;

3.2. institūcijas, kuras sniedz darbību datus un aprēķina emisijas, – Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra, Centrālā statistikas pārvalde, valsts aģentūra “Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava””, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Valsts zāļu aģentūra, Ceļu satiksmes drošības direkcija un komersanti, kas atbilst šo noteikumu 1.pielikumā minētajiem rūpnieciskās produkcijas kodiem (turpmāk – PRODCOM kodi).

4. Vides ministrija ievieš inventarizācijas nacionālo sistēmu, ja nepieciešams, pieaicinot ekspertus emisijas faktoru un Latvijas apstākļiem specifisko parametru noteikšanā, kā arī koordinē šo noteikumu 3.punktā minēto institūciju darbību inventarizācijas sagatavošanā.

5. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra nodrošina inventarizācijas sagatavošanu, kas ietver:

5.1. informācijas apmaiņu un sadarbību ar iesaistītajām institūcijām;

5.2. darbību datu apkopošanu saskaņā ar šo noteikumu 6.punktu;

5.3. siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšanu valstī saskaņā ar šo noteikumu 2.pielikumu un Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes izstrādātajām vadlīnijām (vadlīnijas elektroniski pieejamas Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras tīmekļa vietnē):

5.3.1. 1996.gada Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes uzlabotajām vadlīnijām nacionālās siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas sagatavošanai;

5.3.2. 2000.gada Labas prakses un neprecizitāšu aprēķinu vadlīnijām nacionālās siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas sagatavošanai;

5.3.3. 2003.gada Labas prakses vadlīnijām nacionālās siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas sagatavošanai zemes izmantošanas, zemes izmantošanas izmaiņu un mežsaimniecības sektorā;

5.4. valsts siltumnīcefekta gāzu emisiju datu elektronisku apkopošanu kopējā standartizētā ziņošanas formātā

atbilstoši apstiprinātajiem konvencijas līgumslēdzēju pušu sesiju lēmumiem 18/CP.8 un 14/CP.11;

5.5. valsts nacionālās inventarizācijas ziņojuma sagatavošanu saskaņā ar ziņošanas vadlīnijām, kuras konvencijas līgumslēdzēju pušu sesija apstiprinājusi ar lēmumiem 18/CP.8, 14/CP.11 un Kioto protokolu. Saskaņā ar šiem konvencijas līgumslēdzēju pušu sesiju lēmumiem nacionālo inventarizācijas ziņojumu sagatavo angļu valodā. Tajā ietver:

5.5.1. informāciju par siltumnīcefekta gāzu emisijām un to aprēķiniem no 1990.gada līdz gadam pirms iepriekšējā kalendāra gada ($x - 2$), kā arī par jebkurām izmaiņām iepriekšējās inventarizācijās;

5.5.2. aprakstus, atsauces un informācijas avotus par specifiskām metodoloģijām, pieņēmumiem, emisijas faktoriem un darbību datiem, aprēķinot siltumnīcefekta gāzu emisijas enerģētikas, transporta, rūpniecības, lauksaimniecības, zemes lietošanas, zemes izmantošanas maiņas, mežsaimniecības un atkritumu apsaimniekošanas nozarē, kā arī emisijas no šķīdinātāju un citu produktu lietošanas;

5.5.3. pamatavotu aprakstu;

5.5.4. informāciju par neprecizitāšu aprēķiniem;

5.5.5. informāciju par kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles procedūrām;

5.5.6. inventarizācijas nacionālās sistēmas aprakstu;

5.5.7. informāciju no siltumnīcefekta gāzu emisijas vienību reģistra par izmaiņām tā infrastruktūrā, par nesakritībām ar Starptautiskās emisiju tirdzniecības centrālo serveri, par darbībām ar siltumnīcefekta gāzu emisijas vienībām, par konvencijas sekretariāta paziņojumiem un brīdinājumiem, par siltumnīcefekta gāzu emisijas vienību aizstāšanu un saistību perioda rezerves aprēķiniem;

5.6. informācijas sagatavošanu par prioritārajiem rādītājiem un prioritārajiem papildrādītājiem atbilstoši Eiropas Komisijas noteiktajai formai;

5.7. kvalitātes kontroles un kvalitātes nodrošināšanas programmas nosacījumu ievērošanu, tai skaitā priekšlikumu izstrādi inventarizācijas kvalitātes kontroles un kvalitātes nodrošināšanas plāna atjaunināšanai, inventarizācijas uzlabojumu plāna sagatavošanu, ievērojot pārbaudes rezultātus un inventarizācijas sagatavošanā iesaistīto institūciju un konvencijas sekretariāta ekspertu grupas ieteikumus, kā arī inventarizācijas uzlabojumu plāna izsūtīšanu saskaņošanai un apstiprināšanai inventarizācijā iesaistītajām institūcijām;

5.8. centralizētas informācijas novietnes izveidošanu dokumentācijai, kā arī kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles darbībām;

5.9. nacionālā inventarizācijas ziņojuma un siltumnīcefekta gāzu emisiju un oglekļa dioksīda piesaistes datu arhivēšanu.

6. Katru gadu līdz 1.oktobrim Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūrā tiek iesniegta šāda informācija šo noteikumu 5.3., 5.4. un 5.5.apakšpunktā minēto uzdevumu izpildei:

6.1. Centrālā statistikas pārvalde iesniedz:

6.1.1. šo noteikumu 2.pielikuma 1. un 2.tabulā noteikto informāciju par darbību datiem un to aprakstus;

6.1.2. energobilanci, kura sagatavota atbilstoši Eiropas Kopienu Statistikas biroja izstrādātajai ziņošanas anketas formai;

6.2. komersanti, kas atbilst rūpnieciskās produkcijas PRODCOM 2007 kodiem 26.51. un 27.10. un PRODCOM 2008 kodiem 23.51. un 24.10., kā arī dabasgāzes importēšanas, transportēšanas, uzglabāšanas un realizācijas komersanti un elektroenerģijas apgādes komersanti iesniedz šo noteikumu 1.pielikumā noteikto informāciju par:

6.2.1. darbību datiem;

6.2.2. siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķiniem un to aprakstus;

6.3. Veselības ministrija sadarbībā ar Valsts zāļu aģentūru iesniedz šo noteikumu 3.pielikumā noteikto informāciju par darbību datiem;

6.4. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests iesniedz šo noteikumu 2.pielikuma 1.tabulas 5.sadaļā noteikto informāciju par darbību datiem.

7. Katru gadu līdz 1.decembrim Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūrā tiek iesniegta šāda informācija:

7.1. šo noteikumu 5.4. un 5.5.apakšpunktā minēto uzdevumu izpildei Valsts aģentūra "Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"" (pēc saskaņošanas ar Zemkopības ministriju) iesniedz:

7.1.1. oglekļa dioksīda piesaistes un tiešo un netiešo siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķinus par zemes izmantošanu, zemes izmantošanas maiņu un mežsaimniecību, ņemot vērā šo noteikumu 2.pielikumā norādīto informāciju un šo noteikumu 5.3.3.apakšpunktā norādītās vadlīnijas. Aprēķinus elektroniski apkopo kopējā standartizētā ziņošanas formātā atbilstoši apstiprinātajiem konvencijas līgumslēdzēju pušu sesiju lēmumiem 18/CP.8 un 14/CP.11 (kopējā standartizētā ziņošanas formāta 5.sektors);

7.1.2. oglekļa dioksīda piesaistes un tiešo un netiešo siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķinu aprakstus par zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektoru, ņemot vērā šo noteikumu 2.pielikumā norādīto informāciju, ziņošanas vadlīnijas, kuras konvencijas līgumslēdzēju pušu sesija apstiprinājusi ar lēmumiem 18/CP.8, 14/CP.11, un Kioto protokolu (kopējā standartizētā ziņošanas formāta 5.sektors);

7.2. šo noteikumu 5.4. un 5.5.apakšpunktā minēto uzdevumu izpildei Vides ministrija iesniedz:

7.2.1. aprēķinus par transporta sektoru. Aprēķinus elektroniski apkopo kopējā standartizētā ziņošanas formātā

atbilstoši konvencijas līgumslēdzēju pušu sesiju lēmumam 18/CP.8 (kopējā standartizētā ziņošanas formāta 1A3, 1.C sektors);

7.2.2. emisiju aprēķinu aprakstus, ņemot vērā ziņošanas vadlīnijas, kuras konvencijas līgumslēdzēju pušu sesija apstiprinājusi ar lēmumu 18/CP.8;

7.3. šo noteikumu 3.punktā minētās institūcijas iesniedz informāciju par darbību datu un siltumnīcefekta gāzu emisiju iespējamām neprecizitātēm (procentos).

8. Līdz 2012.gada 31.decembrim valsts aģentūra "Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"" (pēc saskaņošanas ar Zemkopības ministriju) šo noteikumu 5.5.apakšpunkta izpildei iesniedz Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūrā informāciju par Kioto protokola 3.panta 3. un 4.punktā noteiktajām darbībām, ņemot vērā šo noteikumu 5.3.3.apakšpunktā minētās vadlīnijas un Kioto protokola atsaucē vadlīnijās par emisiju un noteiktā daudzuma uzskaiti un apkopojot informāciju kopējā standartizētā ziņošanas formātā atbilstoši konvencijas un Kioto protokola līgumslēdzēju pušu sesiju apstiprinātajiem lēmumiem 15/CP.10, 16/CMP.1 un 17/CMP.1.

III. Inventarizācijas kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles procedūras un darbības

9. Kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles programma (4.pielikums) nodrošina inventarizācijas atbilstību konvencijas kvalitātes standartiem un ir saistoša visām šo noteikumu 3.2.apakšpunktā minētajām institūcijām.

10. Kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles programma ietver informāciju par:

10.1. inventarizācijai noteiktajiem vispārīgajiem mērķiem;

10.2. konkrētu darbu veikšanu;

10.3. kvalitātes kontroles un kvalitātes nodrošināšanas plānu, kurā iekļauj:

10.3.1. kvalitātes kontroles procedūras;

10.3.2. kvalitātes nodrošināšanas procedūras;

10.3.3. dokumentēšanas un arhivēšanas procedūras;

10.3.4. atbildības un laika grafiku kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles procedūru ieviešanai;

10.3.5. inventarizācijas uzlabošanas plānu, kurā iekļauj:

10.3.5.1. specifisku kvalitātes mērķu sasniegšanas novērtējumu;

10.3.5.2. iekšējo uzlabojumu plānu ieviešanas novērtējumu;

10.3.5.3. informāciju par kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles procedūru rezultātiem;

10.3.5.4. informāciju par konvencijas sekretariāta veikto pārbažu rezultātiem.